

กรอบคิดความเป็นครูที่แท้จริงของครูโรงเรียนคาทอลิกเอกชน

Authentic Teacher Mindset of Private Catholic School Teachers

ไพฑูริย์ ยันงาม¹ ประสาร มาลากุล ณ อยุธยา² ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์³

Received: February 7, 2020

Revised: April 24, 2020

Accepted: May 10, 2020

บทคัดย่อ

กรอบคิดความเป็นครูที่แท้จริงของครูโรงเรียนคาทอลิกเอกชน เป็นค่านิยม ความเชื่อ ความคาดหวัง ทศนคติ ของครูผู้ปรารถนาที่จะพัฒนาตนเองให้เป็นครูที่แท้จริง ซึ่งมีองค์ประกอบที่สำคัญ 4 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านคุณธรรมจริยธรรม 2) ด้านจิตวิญญาณความเป็นครู 3) ด้านการจัดการเรียนรู้ และ 4) ด้านการพัฒนาตนเอง

การพัฒนาครูในโรงเรียนคาทอลิกเอกชนให้มีกรอบคิดแบบเติบโต (Growth Mindset) จะทำให้ครูมีลักษณะของความเป็นครูที่แท้จริง และมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง จนเกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่ครูเป็นอย่างดี การเสริมสร้างกรอบคิดความเป็นครูที่แท้จริงให้แก่ครูในโรงเรียนคาทอลิกเอกชนจึงเป็นสิ่งจำเป็น และเป็นอีกวิธีการหนึ่งที่จะช่วยให้สถานศึกษาพัฒนาก้าวหน้าและยั่งยืน

คำสำคัญ: กรอบคิดความเป็นครูที่แท้จริง ครูโรงเรียนคาทอลิกเอกชน

Abstract

Authentic teacher mindset of private catholic school refers to value, belief, expectation and attitude of teachers who wish to develop his/herself to become an authentic teachers that consists of 4 dimensions comprising moral and ethics, spirituality, learning management and self-development.

Developing teachers in a private Catholic school with a growth mindset will allow teachers to be an authentic teacher with effectively continuous development in the performance of duties. Strengthening the authentic teachers mindset in private Catholic schools is therefore essential and will be another way to help schools to develop progressively and sustainably.

Key words: Mindset, Authentic teacher, Private Catholic school teachers

¹⁻³ สาขาวิชาจิตวิทยา มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต

บทนำ

ประเทศไทยเป็นประเทศที่ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการศึกษามาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน และมีการพัฒนาระบบการศึกษาอย่างต่อเนื่อง แต่คุณภาพการศึกษาของประเทศไทยก็ยังคงอยู่ในระดับต่ำ ซึ่งยืนยันได้จากการประเมินผลการเรียนรู้และการจัดลำดับขีดความสามารถในการแข่งขันของเด็กไทยใน IMD (International Institute for Management Development) พบว่าขีดความสามารถในการแข่งขันของเด็กไทย (IMD World Competitiveness) ปี 2558 อยู่ในอันดับที่ 30 ลดลง 1 อันดับจากอันดับที่ 29 ในปี 2557 จาก 60 ประเทศ (IMD World Competitiveness, 2015-2016) และนอกจากนี้ยังพบว่า ประเทศไทยประสบกับสภาพปัญหาด้านครูอาจารย์ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาระบบการศึกษา โดยพบว่าครูอาจารย์ยังไม่สามารถตอบสนองการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ ซึ่งครูจำนวนมากขาดความรู้ความสามารถและยังมีศักยภาพในการประกอบวิชาชีพทั้งในด้านวิชาการและทักษะวิชาชีพอยู่ในเกณฑ์ต่ำ ส่งผลทำให้จิตวิญญาณความเป็นครูมีแนวโน้มลดลง โดยเฉพาะเรื่องความรับผิดชอบต่อนักเรียนและด้านจริยธรรม อีกทั้งครูต้องรับภาระงานอื่นที่ไม่เกี่ยวข้องกับการสอนโดยเฉพาะภาระจากหน่วยงานภายนอก ทำให้ครูเสียเวลาและส่งผลให้คุณภาพการศึกษาของเด็กไทยไม่อยู่ในระดับที่เหมาะสม (IMD World Competitiveness, 2015-2016) และผลจากรายงานการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาของโรงเรียนคาทอลิกเอกชนปีการศึกษา 2559 (รายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา, 2559) พบว่าครูโรงเรียนคาทอลิกเอกชนมีข้อควรปรับปรุงในการปฏิบัติหน้าที่วิชาชีพครูคือ 1) ครูมีภาระหนักนอกเหนือจากการสอน 2) ครูสอนไม่ตรงกับวิชาเอก 3) ครูขาดทักษะด้านไอที 4) ครูรุ่นใหม่มีจิตวิญญาณความเป็นครูลดน้อยลง 5) ครูไม่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนการสอนและ 6) ครูมีภาระหนี้สิน จากผลประเมินมีข้อสังเกตว่าปัจจัยที่ทำให้การปฏิบัติหน้าที่ครูยังไม่ประสบผลสำเร็จและคุณภาพการศึกษาไม่ได้รับการพัฒนาเท่าที่ควรคือ ครูขาดความตระหนักถึงการปฏิบัติตนเป็นครูที่แท้จริงหรืออาจกล่าวได้ว่าครูคาทอลิกมีลักษณะของกรอบคิดจำกัด (Fixed mindset) ในการปฏิบัติหน้าที่ของตนและขาดกรอบคิดความเป็นครูที่แท้จริง ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของนักวิชาการที่พบว่าความสำเร็จในการปฏิรูปการศึกษานั้นไม่ได้ขึ้นอยู่กับนโยบายที่ดีย่างเดียว แต่ยังขึ้นอยู่กับปัจจัยที่เกี่ยวข้องอีกหลายประการ และปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญเป็นอันดับต้นคือ การพัฒนาครูให้มีความเป็นครูที่แท้จริงเหมาะสมกับบริบทของสังคมโลกในปัจจุบันและอนาคต (สาธิต วงศ์อนันต์นนท์, 2557)

กรอบคิด (Mindset) มีความสำคัญต่อความสำเร็จในชีวิตเป็นอย่างมาก การที่บุคคลมีกรอบคิดที่ดีจะสามารถช่วยส่งเสริมให้ประสบความสำเร็จในชีวิตได้ ดังนั้น การพัฒนาครูในโรงเรียนคาทอลิกเอกชนให้มีกรอบคิดแบบเติบโต (Growth Mindset) จะทำให้ครูมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพครูและมีลักษณะของความเป็นครูที่ดี เชื่อในศักยภาพของตนและมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง จนเกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่ครูเป็นอย่างดี การเสริมสร้างกรอบคิดความเป็นครูที่แท้จริงให้แก่ครูในโรงเรียนคาทอลิกเอกชนจึงเป็นสิ่งจำเป็น และเป็นอีกวิธีการหนึ่งที่จะช่วยให้สถานศึกษาพัฒนาก้าวหน้าและยั่งยืน

สาระสำคัญของบทความ “กรอบคิดความเป็นครูที่แท้จริงของครูโรงเรียนคาทอลิกเอกชน” นี้ ประกอบด้วย ความหมาย ประเภท ลักษณะของครูที่แท้จริง กรอบคิดความเป็นครูที่แท้จริงของครูโรงเรียนคาทอลิกเอกชน และการวิเคราะห์ลักษณะกรอบคิดความเป็นครูที่แท้จริง

1. ความหมายของกรอบคิด

กรอบคิด (Mindset) หมายถึง ชุดของความคิดความเชื่อที่มีพื้นฐานมาจากค่านิยมความเชื่อทัศนคติ ความคาดหวัง และประสบการณ์เดิมของบุคคลนั้นๆ ซึ่งมีอิทธิพลต่อการแสดงออกทางพฤติกรรมของบุคคลในตอบสนองต่อสถานการณ์ต่าง ๆ Dweck (2006) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับกรอบคิด (Mindset) ซึ่งอธิบายความเชื่อ ทัศนคติ ที่ส่งผลต่อพฤติกรรมได้อย่างชัดเจน อย่างไรก็ตามได้มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายในมุมมองต่าง ๆ ที่สอดคล้องกันโดยสรุป ดังนี้

Taylor & Gollwitzer (1995: 213) ให้ความหมายว่า กรอบคิดเกิดจากกระบวนการทางปัญญาในการประเมินศักยภาพต่อเป้าหมาย ซึ่งส่งผลต่อการแสดงพฤติกรรมที่จะสัมฤทธิ์ผลในเป้าหมายนั้น

Thornton & Mc Entee (1995: 250) ให้ความหมายว่า เป็นกรอบการรับรู้ที่ได้รับการตัดแต่งและสนับสนุนจากประสบการณ์ การศึกษา เงื่อนไขทางสังคม และภาษา ซึ่งมีความแตกต่างในแต่ละบุคคล ท่ามกลางกลุ่มพวกหรือสังคมวัฒนธรรมเดียวกัน เพราะแต่ละบุคคลจะมีรูปแบบและเหตุผลที่แตกต่างกัน อันจะนำไปสู่บทสรุปที่แตกต่างกัน

Fang, Pil Kang, & Liu (2004: 298) ให้ความหมายว่า เป็นการคงสภาพของจิตหรือกรอบความคิดที่มีพลังควบคุมเจตคติและศักยภาพอันส่งผลต่อการแสดงพฤติกรรมของบุคคล

Naisbitt (2006: Introduction 17) ให้ความหมายว่า เป็นชุดความคิดที่มีวินัยและกฎเกณฑ์เฉพาะในการรับรู้และกลั่นกรองข้อมูล อันจะนำมาสู่บทสรุปที่แตกต่างในแต่ละบุคคล

Dweck (2008a: Introduction, 14-15) ให้ความหมายว่า กรอบคิดเป็นชุดของความคิดหรือกรอบความคิดฝังแน่นที่กำหนดพฤติกรรม ท่าทีและเจตคติของบุคคล โดยการสั่งสมจากประสบการณ์ ซึ่งสามารถเปลี่ยนแปลงได้ทุกวัยของชีวิตจนกลายเป็นบุคลิกภาพประจำตัว

Johnson (2009: 7) ให้ความหมายว่า กรอบคิดเป็นความเชื่อถึงการพัฒนาหรือการคงสภาพของสติปัญญา ความสามารถ และคุณลักษณะของบุคคล

Mahoney (2009: 76) ให้ความหมายว่า กรอบคิดเป็นกระบวนการรู้คิด โดยรวมถึงเจตคติและการรับรู้บริบทรอบตัวอย่างหลากหลาย ซึ่งบุคคลจะใช้กระบวนการรู้คิดที่สั่งสมในอดีตมาแปลความ และแสดงพฤติกรรมตอบสนองต่อสถานการณ์ที่เผชิญ เพราะไม่ค่อยตรวจสอบ หรือปรับเปลี่ยนกรอบคิดให้ทันสมัยหรือใช้ทางเลือกอื่น ดังนั้นบุคคลส่วนใหญ่จึงใช้กรอบคิดเดิมในกระบวนการรู้คิด

Webster's Online Dictionary (Online, 2013) ให้ความหมายว่า กรอบคิดเป็นนิสัยหรือคุณลักษณะของเจตคติที่ตัดสินใจตีความและตอบสนองต่อสถานการณ์ต่าง ๆ (A habitual or characteristic mental attitude that determines how you will interpret and respond to)

จากความหมายดังกล่าวสรุปได้ว่า กรอบคิด เป็นชุดความคิด ความเชื่อ ค่านิยม ความคาดหวัง ทัศนคติ และประสบการณ์เดิมของบุคคลนั้น ๆ ซึ่งมีอิทธิพลต่อการแสดงออกของบุคคลในตอบสนองต่อสถานการณ์ต่าง ๆ และมีผลต่อความสำเร็จในชีวิตของมนุษย์

2. ประเภทของกรอบคิด

Dweck (2008: 6-9) กล่าวว่า กรอบคิด (Mindset) ได้แบ่งกรอบคิดออกเป็น 2 ประเภท คือ กรอบคิดจำกัด (Fixed Mindset) และ 2) กรอบคิดเติบโต (Growth Mindset) ซึ่งทั้ง 2 ลักษณะส่งผลให้บุคคลมีพัฒนาการเรียนรู้ที่แตกต่างกัน ดังนี้

Blackwell, Dweck, & Trzesniewski (2007: 246-263) กล่าวว่า กรอบคิดจำกัด (Fixed Mindset) ได้รับอิทธิพลความเชื่อจากทฤษฎีความจำกัดหรือการมีอยู่ในตน (Fixed or entity theory) โดยมีหลักการว่าคุณลักษณะของตน โดยเฉพาะปัญญา (Intelligence) เป็นสิ่งที่ติดตัวมาแต่กำเนิด มีความจำกัดและไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ กลุ่มนี้จะมีทั้งที่คิดว่าตนเองฉลาดหรือเก่ง และผู้ที่คิดว่าตนเองมีปมด้อย จึงรับรู้ว่าคุณลักษณะมีความสมบูรณ์อยู่เท่าที่เป็น ไม่กล้าท้าทายหรือมีประสบการณ์กับสิ่งใหม่ที่ยากกว่าที่เคยทำ เพราะไม่ต้องการเปิดเผยข้อบกพร่องของตน และไม่ต้องการสูญเสียสถานภาพการเป็นคนเก่งคนฉลาดที่ตัวเองประเมินว่ามีอยู่ โดยมีกรอบคิดว่าผู้ที่ต้องฝึกฝนหรือต้องใช้ความพยายามในการเรียนรู้เป็นผู้ที่มีสติปัญญาต่ำ เพราะไม่สามารถจะทำความเข้าใจกับสิ่งนั้น ๆ ได้อย่างรวดเร็ว

กรอบคิดเติบโต (Growth Mindset) ได้รับอิทธิพลความเชื่อจากทฤษฎีการเปลี่ยนแปลงหรือเพิ่มพูน (Malleable or Incremental Theory) โดยมีหลักการว่า สติปัญญา ความสามารถของบุคคลสามารถพัฒนาได้ด้วยความพยายามและการศึกษา (efforts and education) ความเชื่อเช่นนี้ทำให้บุคคลเปิดรับประสบการณ์เรียนรู้ใหม่ ๆ ยินดีเผชิญกับความท้าทาย สามารถอดทนและต้องการเรียนรู้กับภาระงานที่ยาก ปรับตัวกับความล้มเหลวแล้วคืนกลับสู่สภาพเดิมได้ และรับมือกับความขัดแย้งด้วยปัญญา สิ่งที่เป็นตัวเสริมแรงมาจากแรงจูงใจภายใน และการได้รับข้อมูลป้อนกลับที่เน้นความพยายามเป็นสิ่งสำคัญ ทำให้เขาเห็นคุณค่าในความพยายาม และการประสบผลสำเร็จจากการเรียนรู้ในแต่ละขั้นที่พัฒนาขึ้น ถึงแม้จะไม่ได้เป็นคนเก่งคนสำคัญและพบว่ากรอบคิดเติบโตทำให้ผู้เรียนประสบผลสำเร็จทางการศึกษา ซึ่งสามารถเปลี่ยนแปลงและพัฒนาให้เกิดขึ้นได้ทุกช่วงวัย โดยมีความเชื่อพื้นฐานสำคัญว่า สติปัญญาของบุคคลสามารถเปลี่ยนแปลงและพัฒนาได้

กล่าวโดยสรุป ประเภทของกรอบคิด แบ่งเป็น 2 ประเภทคือ กรอบคิดจำกัด (Fixed Mindset) และ กรอบคิดเติบโต (Growth Mindset) โดยกรอบคิดทั้งสองประเภท เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้มนุษย์มีความแตกต่างกัน การมีกรอบคิดจำกัดและกรอบคิดเติบโตจึงมีผลต่อความสำเร็จในชีวิตของมนุษย์ การพัฒนากรอบคิดของตนเองอยู่ตลอดเวลาจึงเป็นการพัฒนาตนเองที่ยั่งยืน

3. ลักษณะของครูแท้จริง

ครูเป็นปัจจัยสำคัญแห่งความสำเร็จในการปฏิรูปการศึกษา ครูจึงต้องมีความรู้ความสามารถตามเกณฑ์ของระดับคุณภาพครูที่เป็นสากล และมีคุณลักษณะอันสำคัญของความเป็นครูที่แท้จริงจากการศึกษาแนวคิดที่เกี่ยวกับครูตามพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 การศึกษาหลักเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู และแนวคิดจากงานวิจัยและนักวิชาการ สามารถสังเคราะห์คุณลักษณะของครูที่แท้จริง ได้ดังนี้

1) คุณลักษณะของครูจากพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 (มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์, 2539)

1. ครูต้องเน้นที่คุณธรรม

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 ได้พระราชทานพระบรมราโชวาทไว้ในหลายโอกาสเกี่ยวกับคุณลักษณะของความเป็นครู ที่ทรงเน้นว่าครูจะต้องมีคุณธรรม และรู้จักวางตัวให้สมกับเป็นผู้มีหน้าที่สั่งสอนและอบรมเยาวชน และพระราชดำรัสที่พระราชทานแก่ครูอาวุโสประจำปี 2522 ที่ว่าครูที่แท้จริงเป็นผู้ทำแต่ความดี คือ ต้องหมั่นขยันและอุสาหะพากเพียร ต้องเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่

และเสียสละ ต้องหนักแน่น อดกลั้นและอดทน ต้องรักษาวินัย สำรวม ระวังความประพฤติของตนให้อยู่ในแบบแผนที่ดี

2. ครูจะต้องประพฤติตัวให้เป็นที่รักเคารพของนักเรียน

คุณลักษณะของครูที่สำคัญอีกประการหนึ่ง ตามแนวพระราชดำริ คือ ครูจะต้องทำตัวให้เป็นที่รักเคารพของนักเรียน รวมทั้งประพฤติตนเป็นแบบอย่าง ดังพระบรมราโชวาทที่พระราชทานแก่คณะครูโรงเรียนวังไกลกังวล ในโอกาสที่เข้ารับพระราชทานรางวัล เมื่อวันที่ 7 มิถุนายน 2521 ว่า สำหรับครูนั้นก็ต้องทำตัวให้เป็นที่รัก เป็นที่เคารพ เป็นที่เชื่อถือใจของนักเรียนประกอบด้วยเมตตา กรุณา ความสุภาพ อ่อนโยน จะได้นำศิษย์ให้มองเห็น ซึ่งและประทับใจในความสามารถและความดีของครูแล้ว กำหนดจดจำเป็นแบบฉบับ นอกจากนี้ยังมีพระราชทานพระบรมราโชวาทในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เมื่อวันที่ 21 มิถุนายน 2522 ที่ว่าไม่ว่าจะสอนเด็กวัยใด ลักษณะใด ผู้สอนจะต้องลงมือประพฤติเป็นตัวอย่างด้วยตนเองให้เห็นอยู่ตลอดเวลา โดยไม่ละเลยความประพฤติปฏิบัติที่ต่อการจะทำให้เกิดมีในตัวเด็กเป็นอันขาด

3. ครูต้องอดทน เสียสละ และมีความเมตตา

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงเล็งเห็นว่างานของครูเป็นงานที่ยาก และต้องใช้ความอดทนเสียสละมาก และจะต้องให้ความเมตตาแก่ศิษย์ เมื่อลูกศิษย์ทำอะไรไม่ดีก็ต้องอดทนและสั่งสอน ถ้าเช่นนี้ในที่สุด ผู้เป็นลูกศิษย์ก็จะเห็นความดี และความดีนั้นจะเป็นสิ่งที่ช่วยบ้านเมืองให้รอดพ้นอันตรายไปได้ ถ้าหากว่าครูเห็นเด็กกระด้างกระเดื่องมากแล้วเกิดไม่ตี น้อยใจแล้วไม่ทำหน้าที่ครูละทิ้งหน้าที่ครู ขาดความเมตตา หรือเกิดความท้อใจอย่างหนัก อนาคตของชาติจะเป็นอย่างไร ก็ไม่มีผู้ที่ให้ความรู้แก่เด็ก ซึ่งจะเป็นผู้ใหญ่ในอนาคต

4. ครูไม่ควรมุ่งยศศักดิ์ ความร่ำรวย และผลตอบแทนทางวัตถุ

สิ่งหนึ่งที่มักจะพูดกันมากในสังคมปัจจุบัน คือ การแสวงหายศศักดิ์ ความร่ำรวย และผลตอบแทนที่เป็นวัตถุ แต่สำหรับผู้ที่เป็นครูนั้น ผลตอบแทนมิใช่อยูที่ยศศักดิ์ ความร่ำรวย และสิ่งที่เป็นวัตถุทั้งหลาย หากเป็นผลตอบแทนทางจิตใจ ดังพระราชดำรัสที่พระราชทานแก่ครูอาวุโสในโอกาสที่เข้าเฝ้าฯ รับพระราชทานเครื่องหมายเชิดชูเกียรติ ณ ศาลาดุสิดาลัย เมื่อวันที่ 9 ตุลาคม 2516 ที่ว่างานครูเป็นงานพิเศษ ผิดแปลกกว่างานอื่นๆ กล่าวในแง่หนึ่งที่สำคัญ ก็คือว่า ครูจะหวังผลตอบแทนเป็นยศศักดิ์ ความร่ำรวย หรือประโยชน์ทางวัตถุเป็นที่ตั้งไม่ได้ ผลได้ส่วนสำคัญเป็นผลทางใจ ซึ่งครูแท้ก็พึงใจ และภูมิใจอยู่แล้ว ดูเหมือนจะภูมิใจยิ่งกว่าข้าวของเงินทอง และยศศักดิ์เสียอีกถึงแม้ผู้ใดใครก้อตามเมื่อมองให้ลึกซึ้งแล้ว ก็ย่อมเห็นว่าเป็นความจริงอย่างนั้น เพราะความมั่งมีและความยิ่งใหญ่ไม่อาจบันดาล หรือซื้อหาความผูกพันทางใจอันแท้จริงจากผู้ใดได้ แต่ความเป็นครูนั้นผูกพันใจคนไว้ได้โดยอัตโนมัติ ไม่ต้องซื้อหาหรือใช้อำนาจราชศักดิ์ข่มขู่เอา

5. ครูต้องยึดมั่นในคุณความดี

แนวพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 เกี่ยวกับครูที่สำคัญอีกประการหนึ่ง คือ ครูจะต้องยึดมั่นในคุณความดี ความเป็นครูนั้นประกอบขึ้นด้วยสิ่งที่มีคุณค่าสูงหลายอย่าง อย่างหนึ่งได้แก่ ปัญญา คือ ความรู้ที่ดีประกอบด้วยหลักวิชาอันถูกต้องที่แน่นแฟ้น กระจำงแจ่งในใจ รวมทั้งความฉลาดที่จะพิจารณาเรื่องต่างๆ ตลอดจนกิจที่จะทำ คำที่จะพูดทุกอย่างได้โดยถูกต้องด้วยเหตุผล อย่างหนึ่ง ได้แก่ ความดี คือ ความสุจริต ความเมตตา กรุณา เห็นใจ

และปรารถนาดีต่อผู้อื่นโดยเสมอหน้า และอีกอย่างหนึ่งได้แก่ ความสามารถที่จะเผื่อแผ่และถ่ายทอด ความรู้ความดีของตนเองไปยังผู้อื่นได้รับประโยชน์ด้วย กล่าวคือ ความแจ่มแจ้งแน่ชัดในใจย่อมส่อง แสดงความรู้ออกมาให้เข้าใจตามได้โดยง่าย และความหวังดีโดยบริสุทธิ์ใจย่อมนุ่มนวลให้เกิดศรัทธา แจ่มใส มีใจพร้อมที่จะรับความรู้ความดีด้วยความชื่นบาน ทั้งพร้อมจะร่วมงานด้วยโดยเต็มใจและ มั่นใจ

จากการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับครูตามพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวใน รัชกาลที่ 9 ซึ่งเป็นการศึกษาจากพระบรมราโชวาท และพระราชดำริที่พระราชทานไว้ในโอกาสต่างๆ ตลอดระยะเวลาที่ผ่านมาจนสามารถสรุปเป็นคุณลักษณะของครูที่ดีหรือความเป็นครูที่แท้จริงนั้น มีความสอดคล้องและเชื่อมโยงกับเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู และผลงานวิจัยของนักวิชาการ โดยเน้น การปฏิบัติตนที่ประกอบด้วย การปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์ และมีความรักและศรัทธาใน วิชาชีพครู

2) คุณลักษณะของครูที่แท้จริงตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู

คณะอนุกรรมการส่งเสริมวิชาชีพครู (คุรุสภา, 2532) ได้ประกาศเกณฑ์มาตรฐาน วิชาชีพครูเมื่อเดือนสิงหาคม 2532 โดยกำหนดว่า ครูควรมีคุณลักษณะพื้นฐานอย่างน้อย 4 ประการ คือ

1. รอบรู้ คือ จะต้องมีความรู้เกี่ยวกับสภาพเศรษฐกิจสังคมโดยทั่วไป และรอบรู้ เรื่องราว เกี่ยวกับอาชีพของตน

2. สอนดี คือ สามารถทำการสอนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. มีคุณธรรม จรรยาบรรณ คือ มีศรัทธาในอาชีพของตน ตั้งใจใช้ความรู้ ความสามารถในอาชีพ เพื่อเยาวชนและสังคมมีความซื่อสัตย์ มีความรับผิดชอบต่ออาชีพ และมีความ รักษา ปรารถนาดีต่อเยาวชน ตลอดจนอุทิศเวลาให้กับศิษย์

4. มุ่งมั่นพัฒนา คือ ปรับปรุงตนเอง ใฝ่ศึกษาหาความรู้ คิดค้นหาความรู้ที่ทันสมัยอยู่เสมอ

นอกจากนี้ มาตรฐานวิชาชีพทางการศึกษา ซึ่งเป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ และคุณภาพที่พึงประสงค์ในการประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ซึ่งผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ต้องประพฤติปฏิบัติตน ประกอบด้วยมาตรฐาน 3 ด้าน คือ มาตรฐานความรู้และประสบการณ์ วิชาชีพ มาตรฐานการปฏิบัติงาน และมาตรฐานการปฏิบัติตน (จรรยาบรรณของวิชาชีพ) ในที่นี้ขอ นำเสนอเฉพาะมาตรฐานวิชาชีพครูที่เกี่ยวกับคุณลักษณะของครูที่แท้จริง ดังนี้

1. มาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ หมายถึง ข้อกำหนดเกี่ยวกับความรู้ และประสบการณ์ในการจัดการเรียนรู้ และประสบการณ์ในการจัดการเรียนรู้ หรือการจัดการศึกษา ซึ่งผู้ต้องการประกอบวิชาชีพทางการศึกษาต้องมีเพียงพอที่สามารถนำไปใช้ในการประกอบวิชาชีพได้

2. มาตรฐานการปฏิบัติงาน หมายถึง ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะหรือการแสดงผล พฤติกรรมการปฏิบัติงานและการพัฒนางาน ซึ่งผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาต้องปฏิบัติตามเพื่อให้ เกิดผลตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายการเรียนรู้ หรือการจัดการศึกษา รวมทั้งต้องฝึกฝนให้มีทักษะ หรือความชำนาญสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง

3. มาตรฐานการปฏิบัติตน (จรรยาบรรณของวิชาชีพ) หมายถึง จรรยาบรรณของ วิชาชีพที่กำหนดขึ้นเป็นแบบแผนในการประพฤติตน ซึ่งผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาต้องปฏิบัติตาม เพื่อรักษาและส่งเสริมเกียรติคุณชื่อเสียง และฐานะของผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาให้เป็นที่เชื่อถือ

ศรัทธาแก่ผู้รับบริการและสังคมอันจะนำมาซึ่งเกียรติและศักดิ์ศรีแห่งวิชาชีพ ประกอบด้วย จรรยาบรรณต่อตนเอง จรรยาบรรณต่อวิชาชีพ จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ จรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ และจรรยาบรรณต่อสังคม

สรุปคุณลักษณะของครูที่แท้จริงตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู คือ ครูต้องมีความรอบรู้ มีคุณธรรม มีความมุ่งมั่นในการพัฒนาวิชาชีพอย่างมีประสิทธิภาพตามมาตรฐาน 3 ด้าน ประกอบด้วย มาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ มาตรฐานการปฏิบัติงาน และมาตรฐานการปฏิบัติตน (จรรยาบรรณของวิชาชีพ)

3) คุณลักษณะของครูที่แท้จริงจากแนวคิดของนักวิชาการและงานวิจัย

ดิเรก พรสีมา และคณะ (2543) ได้ศึกษาคุณลักษณะของครูที่แท้จริงพบว่าคุณลักษณะของครูที่แท้จริงประกอบด้วย 3 ด้าน ดังนี้

1. ด้านคุณลักษณะ ได้แก่ 1) ต้องมีความรักและศรัทธาในวิชาชีพครู และพร้อมที่จะพัฒนาวิชาชีพของตนอยู่เสมอ 2) ประพฤติตนเป็นแบบอย่างแก่ผู้เรียนทั้งด้าน ศีลธรรม วัฒนธรรม กิจนิสัย สุขนิสัย และอุปนิสัย มีความเป็นประชาธิปไตย 3) ใฝ่หาความรู้และพัฒนาตนเองอยู่เสมอ 4) มีความเมตตาแก่ศิษย์ และเห็นคุณค่าของศิษย์ 5) มีสุขภาพสมบูรณ์ 6) มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ทางวิชาการสามารถใช้กระบวนการคิดวิเคราะห์เพื่อแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้ 7) มีบทบาทในการพัฒนาชุมชน สามารถเป็นผู้นำชุมชนได้ 8) ใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย ภาษา และการวิจัยเพื่อเป็นเครื่องมือในการพัฒนาตนเอง 9) สามารถพัฒนาตนเองให้เป็นครูแบบใหม่ในระบบสากลได้ คือ การรู้ในวิทยาการด้านคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสารสนเทศมากขึ้น มีความหลากหลายเพื่อตอบสนองผู้เรียนเป็นหลัก สามารถพัฒนาผู้เรียนได้อย่างเต็มศักยภาพ และสร้างสรรค์ข้อมูลสะท้อนกลับสู่ผู้เรียนได้อย่างต่อเนื่อง รวมทั้งเป็นครูที่เข้าหาผู้เรียนและชุมชนได้มากขึ้น

2. ด้านความรู้ของครู ได้แก่ 1) ครูต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ในวิชาที่สอนอย่างแท้จริง สามารถเชื่อมโยงทฤษฎีในศาสตร์ความรู้มาสู่การปฏิบัติได้ ทั้งการปฏิบัติในระดับสากลและในระดับท้องถิ่น 2) มีความรู้ด้านการวิจัย วิทยาการคอมพิวเตอร์ และภาษาเพื่อเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ 3) มีความรู้เรื่องเทคนิคการสอน จิตวิทยา การวัดผลและประเมินผล และสามารถประยุกต์ใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน 4) รู้ข้อมูลข่าวสารรอบตัว และเรื่องราวในท้องถิ่น เพื่อแลกเปลี่ยนความรู้และฝึกผู้เรียนคิดวิเคราะห์วิจารณ์ได้

3. ด้านการถ่ายทอดของครู ได้แก่ 1) สามารถประยุกต์ใช้เทคนิคการสอนต่าง ๆ เพื่อจัดบรรยากาศการเรียนรู้ที่น่าสนใจ ทำให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาวิชาที่เรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้ไปสู่การนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันและการเรียนรู้ต่อไปได้ 2) สามารถอบรมนิสัยให้ผู้เรียนมีศีลธรรม วัฒนธรรม กิจนิสัย สุขนิสัย และอุปนิสัยรวมทั้งรักในความเป็นประชาธิปไตย เพื่อเป็นบรรทัดฐานในการใช้ชีวิตอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข 3) สามารถพัฒนาให้ผู้เรียนใฝ่รู้ ก้าวทันเทคโนโลยี ตลอดจนสามารถใช้ภาษาสื่อสารกันได้เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองอยู่เสมอ และสามารถใช้เครื่องมือต่าง ๆ ในการแสวงหาความรู้และเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง 4) สามารถพัฒนาให้ผู้เรียนมองกว้าง คิดไกล และมีวิจรรณญาณที่จะวิเคราะห์และเลือกใช้ข่าวสารข้อมูลให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองได้ 5) พัฒนาผู้เรียนเรียนรู้เรื่องราวต่าง ๆ ของชุมชน สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนาชุมชน และแก้ปัญหาต่าง ๆ ในชุมชนได้

สุพรทิพย์ ธนภัทรโชติวัต (2556) ได้ศึกษาลักษณะของครูในโลกยุคใหม่ พบว่า คุณลักษณะครูในศตวรรษที่ 21 แบ่งเป็น 3 ด้าน คือ ด้านที่ 1 ด้านความรู้ความสามารถในสาขาวิชา ประกอบด้วย 4 คุณลักษณะย่อย ได้แก่ 1) มีความรู้ ความเชี่ยวชาญในเนื้อหาวิชา 2) มีเทคนิค วิธีการ ถ่ายทอดความรู้ที่หลากหลาย 3) มีทักษะการคำนวณ 4) มีความสามารถในการพัฒนาหลักสูตร จัดทำ แผนการสอน กิจกรรม และการประเมินผล ที่สอดคล้องกับความแตกต่างระหว่างผู้เรียน ด้านที่ 2 ด้าน การปฏิบัติตนและเห็นคุณค่าวิชาชีพครู ประกอบด้วย 7 คุณลักษณะย่อย ได้แก่ 1) เป็นผู้ปฏิบัติตนเป็น แบบอย่างที่ดีแก่ศิษย์ 2) มีความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบุคคล ทำงานเป็นทีมได้ 3) เป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณในวิชาชีพ 4) เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ และใฝ่หาความรู้อยู่เสมอ 5) รักและ ศรัทธาในวิชาชีพครู 6) เป็นผู้มีภาวะผู้นำทางวิชาการ 7) ปฏิบัติตามนโยบายของหน่วยงาน และด้านที่ 3 ด้านสังคมพหุวัฒนธรรม ประกอบด้วย 5 ลักษณะย่อย ได้แก่ 1) มีความสามารถด้านการใช้ภาษา/การ สื่อสาร 2) เป็นผู้เลือกใช้เทคโนโลยีได้อย่างเหมาะสม 3) เป็นผู้รอบรู้ เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลง ทันสมัย ทันเหตุการณ์ 4) มีความคิดและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ 5) มีความสามารถในการบริหารจัดการ

จากการสังเคราะห์ แนวคิดเกี่ยวกับความเป็นครูที่แท้จริงจาก 1) พระบรมราโชวาทของ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 2) เกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู และ 3) แนวคิดจากงานวิจัย และนักวิชาการ สรุปได้ว่า ครูเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาผู้เรียน โดยอาศัยการจัดการเรียน การสอนที่มีคุณภาพและดำเนินชีวิตเป็นแบบอย่างที่ดี ดังนั้น ความเป็นครูที่แท้จริงในปัจจุบัน จึงต้อง ประกอบด้วยตระหนักถึงการพัฒนาตนเองให้พร้อมกับสภาพการเปลี่ยนแปลงของสังคมตาม คุณลักษณะของครูยุคใหม่ รวมทั้งมีความรอบรู้ทางวิชาการ และมีมาตรฐานตามเกณฑ์ของวิชาชีพ

4. กรอบคิดความเป็นครูแท้จริงของครูโรงเรียนคาทอลิกเอกชน

พระศาสนจักรคาทอลิกตระหนักถึงความสำคัญของครูและบทบาทหน้าที่ของครู เพราะพันธกิจ ของโรงเรียนคาทอลิกจะสำเร็จลุล่วงก็โดยอาศัยครู ดังนั้นการผสมผสานคุณสมบัติของครูในยุคโลกาภิวัตน์และนักการศึกษาคาทอลิกเข้าด้วยกันจึงเป็นสิ่งที่ดีและทันสมัยต่อโลกปัจจุบัน ครูจึงต้องได้รับการ ฟื้นฟูและปรับตัวให้ทันเหตุการณ์ตลอดเวลา ครูโรงเรียนคาทอลิกจะต้องได้รับการดูแลช่วยเหลือจาก พระศาสนจักรคาทอลิกและผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องอย่างเหมาะสม

ครูโรงเรียนจึงได้รับการเตรียมตัวอย่างดีและมีการอบรมพัฒนาอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ ทั้งนี้ เพื่อครูทำหน้าที่ของครูไม่ใช่เพียงแค่การสอนแต่รวมถึงการดำเนินชีวิตที่เป็นประจักษ์พยานด้วย พระศาสนจักรคาทอลิกกล่าวถึงความสำคัญของครูโรงเรียนคาทอลิก ดังนี้ 1) ความสำเร็จของโรงเรียน คาทอลิกไม่ได้ขึ้นอยู่กับวิชาหรือวิธีการสอนมากเท่ากับบุคลากรที่ทำงานอยู่ในโรงเรียน คริสตธรรมจะ ถูกถ่ายทอดสู่นักเรียนโดยอาศัยการศึกษามากเพียงใดขึ้นอยู่กับตัวครูเป็นสำคัญ 2) ครูมีบทบาทหน้าที่ สำคัญมากในการปกป้องและพัฒนาพันธกิจอันเด่นชัดของโรงเรียนคาทอลิกโดยเฉพาะอย่างยิ่งที่ บรรยากาศแบบคาทอลิกซึ่งควรเป็นคุณสมบัติของชีวิตและการสอนของโรงเรียน 3) ครูผู้เป็นฆราวาส ทำหน้าที่เคียงคู่ไปกับบรรดานักบวช ครูทุ่มเทความรู้ความสามารถในการทำงานเป็นประจักษ์พยาน ถึงความเชื่อของตน กล่าวคือเป็นต้นแบบในการประพฤติปฏิบัติที่ดีปฏิบัติในสิ่งที่สอนเป็นตัวอย่างใน การใฝ่เรียนรู้อยู่เสมอ (สภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย, 2555)

คุณลักษณะของครูและหน้าที่ของครูโรงเรียนคาทอลิก คือ การพัฒนาบุคคลเพื่อเสริมสร้างอารย ธรรมแห่งความรัก (civilization of love) ให้เป็นความจริงเป็นการทำงานเพื่อการพัฒนาสังคมเพื่อการ

พัฒนาบุคคลสำหรับสังคมให้เขาเป็นบุคคลที่จะอุทิศตนเพื่อสังคม (ชมราวาสคาทอลิกในโรงเรียน: พยาน ยืนยันความเชื่อ, 2556 ข้อ 19) งานของครูเป็นงานแพร่ธรรมและมีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อยุคสมัย บทบาทของครูจึงเป็นการรับใช้ที่แท้จริงของสังคมซึ่งครูโรงเรียนคาทอลิกต้องมีลักษณะที่สำคัญได้แก่ 1) ครูได้รับการเตรียมความพร้อมทั้งในด้านความรู้ทางโลกและทางศาสนารวมถึงทักษะทางการสอนที่ก้าวหน้าทันการค้นพบต่างๆ ของโลกสมัยใหม่ 2) ครูเป็นประจักษ์พยานถึงพระเยซูคริสต์ทั้งด้วยการดำเนินชีวิตและด้วยการสั่งสอน 3) ครูทำงานร่วมกับพ่อแม่และพร้อมทั้งพ่อแม่ในแต่ละช่วงเวลาแห่งการอบรม 4) ครูพยายามสุดความสามารถในการกระตุ้นให้นักเรียนรู้จักทำงานเพื่อพัฒนาตนเอง

ครูโรงเรียนคาทอลิกจึงเป็นบุคคลสำคัญที่ทำให้พันธกิจของโรงเรียนคาทอลิกบรรลุเป้าหมาย ทั้งนี้ครูต้องตระหนักถึงบทบาทและการดำเนินชีวิตในฐานะครู ครูเป็นผู้ให้การอบรมด้วยการดำเนินชีวิตเป็นประจักษ์พยานทั้งนี้ ด้วยความรักตามจิตตารมณ์แห่งการรัก รับผิดชอบ และให้อภัย ดังนั้นครูต้องได้รับการเอาใจใส่ดูแลเป็นอย่างดีทั้งในด้านการพัฒนาความรู้ ความสามารถทางด้านจิตวิญญาณ และชีวิตความเป็นอยู่อย่างเหมาะสม

5. การวิเคราะห์ลักษณะกรอบคิดความเป็นครูที่แท้จริง

จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับกรอบคิดจากพระบรมราโชวาทเนื่องในโอกาสต่าง ๆ ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 และข้อค้นพบจากผลงานวิจัยของนักวิชาการ นโยบายการศึกษาคาทอลิกจากในประเทศและต่างประเทศ เอกสารงานวิจัยของสถาบันการศึกษาคาทอลิก งานวิจัยของสถาบันการศึกษา และผลการสัมภาษณ์ผู้บริหารโรงเรียน ครูอาวุโสที่ได้รับการยกย่องให้เป็นครูต้นแบบในโรงเรียนคาทอลิก เกี่ยวกับความเป็นครูที่แท้จริง สรุปไว้ ดังที่แสดงผลในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 การวิเคราะห์ ลักษณะกรอบคิดความเป็นครูที่แท้จริง

ลักษณะกรอบคิดความเป็นครูที่แท้จริง	นโยบายการศึกษาคาทอลิกจากในประเทศและต่างประเทศ งานวิจัยของสถาบันการศึกษาคาทอลิก และงานวิจัยของสถาบันการศึกษาของรัฐ																	
	พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9	คุรุสภา	สมณกระทรวงการศึกษาคาทอลิก (2556)	สมณสาสน์โรงเรียนคาทอลิก (2556)	อัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก (2556)	เอกชัย จิรมโคตร (2550)	นนทวิชญ์ ฉัตรบรรยงศ์ (2555)	ธวัช สิงห์สา (2560)	ดิเรก พรสีมา (2543)	สุพรทิพย์ ธนภัทรไชยติวัตต์ และคณะ (2558)	อมรรัตน์ แก่นสาร และคณะ (2560)	มลิวลัย สมศักดิ์ และคณะ (2561)	ผู้บริหาร	ครู	ผู้ปกครอง	นักเรียน	นักการศึกษาคาทอลิก	รวม
1. มีคุณธรรมจริยธรรม	✓	✓	✓		✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓			12
2. ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี		✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓		✓	13
3. มีความเมตตากรุณา	✓	✓				✓		✓		✓	✓	✓		✓	✓			9
4. มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่					✓		✓			✓		✓	✓					5
5. ตรงต่อเวลา	✓	✓											✓					3
6. ให้อภัยแก่กันและกัน		✓			✓											✓		3

ลักษณะกรอบคิดความเป็นครูที่แท้จริง	นโยบายการศึกษาจากทอโลกจากในประเทศและต่างประเทศ งานวิจัยของสถาบันการศึกษา คาทอลิก และงานวิจัยของสถาบันการศึกษาของรัฐ																		
	พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9	คุรุสภา	สมณะกระทรวงการศึกษาทอโลก (2556)	สมณสาส์นโรงเรียนคาทอลิก (2556)	อัตลักษณ์การศึกษาทอโลก (2556)	เอกชัย ซิโนโคร (2550)	นันทวิชญ์ ฉัตรบรรยงศ์ (2555)	ธวัช สิงห์สา (2560)	ดิเรก พรสีมา (2543)	สุพรทิพย์ ธนภัทรโชติวัฒน์ และคณะ(2558)	อมรรัตน์ แก่นสาร และคณะ (2560)	มลิวัลย์ สมศักดิ์ และคณะ (2561)	ผู้บริหาร	คณบดี	ผู้ปกครอง	นักเรียน	นักการศึกษาทอโลก	รวม	
7. มีจิตวิญญาณความเป็นครู	✓	✓				✓						✓	✓	✓					6
8. มีความรักในวิชาชีพครู		✓						✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓					8
9. รักและภาคภูมิใจในองค์กร		✓				✓													2
10. ให้กำลังใจ แนะนำ ช่วยเหลือ		✓		✓	✓														3
11. มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี		✓		✓				✓	✓	✓		✓			✓	✓			8
12. อุทิศตนในการทำงาน	✓					✓		✓					✓						4
13. ปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพ		✓								✓		✓		✓					4
14. ทำงานร่วมกับผู้อื่นได้		✓		✓				✓	✓	✓		✓							6
15. มีการบริหารจัดการเรียนการสอน		✓	✓	✓	✓			✓	✓	✓		✓	✓						9
16. มีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง		✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓					11
17. มีความรู้ในวิชาที่สอนอย่างแท้จริง	✓	✓		✓	✓			✓	✓	✓	✓			✓				✓	10
18. มีจิตวิทยาในการสอน				✓				✓	✓		✓								4
19. มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้	✓	✓							✓		✓				✓	✓			6
20. มีทักษะความสามารถในการใช้สื่อ				✓			✓		✓	✓		✓						✓	6
21. ใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอน				✓			✓		✓	✓		✓						✓	6
22. มีความสามารถในการใช้ภาษาต่างประเทศ				✓			✓		✓	✓		✓						✓	6
23. เคารพในศักดิ์ศรีและสิทธิของผู้อื่น													✓						1
24. มีความรู้เรื่องหลักสูตร														✓					1
25. มีความสามารถในการบูรณาการความรู้																	✓		1

จากตารางที่ 1 การวิเคราะห์กรอบคิดความเป็นครูที่แท้จริงจากนักวิชาการหลาย ๆ ท่าน และสามารถสังเคราะห์กรอบคิดความเป็นครูที่แท้จริง พบว่าลักษณะกรอบคิดความเป็นครูที่แท้จริง 8 อันดับ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ 1) ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี 2) มีคุณธรรมจริยธรรม 3) มีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง 4) มีความรู้ในวิชาที่สอนอย่างแท้จริง 5) มีความเมตตากรุณา 6) มีการบริหารจัดการเรียนการสอน 7) มีความรักในวิชาชีพครู และ 8) มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ส่วนลักษณะอื่น ๆ

ที่มีความถ้อยเป็นส่วนตัวที่มีความสัมพันธ์ต่อกัน และมีความสอดคล้องกับคุณลักษณะความเป็นครูที่แท้จริงจากนักวิชาการ ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านคุณธรรมจริยธรรม ประกอบด้วย เคารพศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ เคารพในสิทธิของบุคคลอื่น ความเป็นกัลยาณมิตร มีภาวะผู้นำที่กล้าหาญทางจริยธรรมประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี รับผิดชอบต่อตนเองและส่วนรวม และมีความซื่อสัตย์สุจริต 2) ด้านจิตวิญญาณความเป็นครู ประกอบด้วย มีจิตใจเมตตากรุณา พร้อมช่วยเหลือผู้อื่น คิดบวกต่อผู้อื่น ให้อภัยผู้อื่นได้ มีความรักและศรัทธาในวิชาชีพครู มีความผูกพันในงานวิชาชีพครู และอุทิศตนในการเป็นครู 3) ด้านการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย สารสำคัญของหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวางแผนหรือการออกแบบการเรียนการสอน กำหนดสื่อการสอนและการจัดทำสื่อ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนการสอน กำหนดวิธีการวัดและประเมินผล และการสร้างสรรค์บรรยากาศในชั้นเรียนแบบมีส่วนร่วม และ 4) ด้านการพัฒนาตนเอง ประกอบด้วย มีวิสัยทัศน์/มุมมองในการพัฒนาตนเอง มีแนวทางในการพัฒนาตนเอง นำความรู้ที่ได้รับจากการอบรมมาบูรณาการเพื่อพัฒนาตนเอง การพัฒนางานที่รับผิดชอบ การสร้างความสัมพันธ์กับผู้ร่วมงาน การให้บริการวิชาการแก่ชุมชนหรือโรงเรียนเครือข่าย และเป็นผู้มีจิตอาสาเพื่อสร้างสรรค์สังคม

เอกสารอ้างอิง

- “ข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยจรรยาบรรณของวิชาชีพ พ.ศ. 2556,” (2556). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 130 ตอนพิเศษ 130 ง (4 ตุลาคม 2556). หน้า 72-74.
- ชนิตา รุ่งเรือง และคณะ (2559). **กรอบความคิดเติบโตแนวทางใหม่แห่งการพัฒนาศักยภาพมนุษย์**. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษาศุภภูมิบัณฑิต, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. ดิเรก พรสีมา. (2543). **ปฏิรูปการศึกษาไทยอย่างไร**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ ส.รุ่งทิพย์ ออฟเซ็ท.
- ธวัช สิงห์สา. (2560). การพัฒนาคุณภาพการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก. **วารสารทางการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร**. ฉบับ 1 พฤษภาคม 2560.
- นันทวิษณุ ฉัตรบรรยงค์. (2555). รูปแบบการพัฒนาศาสนสถานศึกษาขั้นพื้นฐานคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลในประเทศไทย เพื่อส่งเสริมการเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้. **วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยอีสเทิร์นเอเชีย**. 2(1) : 54-66.
- มลิวัลย์ สมศักดิ์ และคณะ. (2561). องค์ประกอบและตัวชี้วัดจิตวิญญาณความเป็นครูของนักศึกษาคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยภัฏ. **วารสารเทคโนโลยีภาคใต้**. 11 (1) : 51-58.
- มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์. (2539). **ประมวลพระบรมราชาบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชในพิธีพระราชทานปริญญาบัตร พุทธศักราช 2493-2537. นครศรีธรรมราช : มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์.**
- มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. (2521). **พระบรมราชาบาทของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชฯ ในพิธีพระราชทานปริญญาบัตรแก่บัณฑิตมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ**. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สตรีเอวา จำปาร์ตัน. (2556). **รูปแบบกรอบคิดใฝ่เรียนรู้ตลอดชีวิตของนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยเอกชนในเขตกรุงเทพมหานคร**. วิทยานิพนธ์ปริญญาสุภภูมิบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต.

- สภาการศึกษาคาทอลิกแห่งประเทศไทย. (2556). **อัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก** (ฉบับปรับปรุง ค.ศ. 2013). กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อัสสัมชัญ บางรัก.
- สมณกระทรวงเพื่อการศึกษาคาทอลิก. (2556). **โรงเรียนคาทอลิกขณะกำลังเข้าสู่หัสวรรษที่สาม**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อัสสัมชัญ.
- สาธิต วงศ์อนันต์นนท์. (2557). **การปฏิรูปการศึกษาไทย: อดีต ปัจจุบัน อนาคตบทความวิชาการ**. สำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา.
- สำนักงาน ก.ค. กระทรวงศึกษาธิการ. (2544). **ครุตามแนวพระราชดำริ**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สุพรทิพย์ ธนภัทรโชติวัต และคณะ. (2558). การพัฒนารูปแบบการจัดประสบการณ์วิชาชีพครูเพื่อส่งเสริมคุณลักษณะครูในศตวรรษที่ 21. **วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร**. 17 (1) : 33-48.
- สุรินทร์ จารย์อุปการะ. (2556). **การจัดการศึกษาโรงเรียนคาทอลิกในประเทศไทยตามอัตลักษณ์การศึกษาคาทอลิก**. คุชชินีพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สุวิทย์ เมษินทรีย์. (2558). **ปฏิรูป "คุณภาพคน" ก่อนไทยไร้ที่ยืน**. นสพ.ไทยรัฐ ฉบับวันที่ 20 กรกฎาคม 2558.
- อมรรัตน์ แก่นสาร และคณะ. (2560). **การพัฒนาตัวบ่งชี้จิตวิญญาณความเป็นครูของครูสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน**. ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- เอกชัย ชินโคตร. (2550). วัฒนธรรมองค์กรของโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลในทศวรรษหน้า. **วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา**. 1 (1) : 147-163.
- Dweck, C. S. (2006). **Mindset: The new psychology of success. How We Can Learn to Fulfill Our Potential**. New York: Random House.
- Dweck, C. S. (2015). **Test your mindset**. Retrieved November, 3, 2015, from <http://www.mindsetonline.com/testyourmindset/step1.php>
- Murphy, M. C., & Dweck, C. S. (2015). Mindsets shape consumer behavior, **Journal of Consumer Psychology**, <http://dx.doi.org/10.1016/j.jcps.2015.06.005>

.....